

Омбудсман України
Ombudsman of Ukraine

ЗВІТ

**про результати відвідування ізолятора тимчасового тримання № 3
Головного управління Національної поліції в Тернопільській області**

02.08.2024

м. Тернопіль, 2024

I. ВСТУП

Для виконання функцій національного превентивного механізму (далі – НПМ) відповідно до Факультативного протоколу до Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання, на підставі статей 13, 19¹, 22 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини», 02.08.2024 здійснено відвідування ізолятора тимчасового тримання № 3 Головного управління Національної поліції в Тернопільській області (далі – ізолятор, ІТТ).

Відвідування здійснювали члени групи НПМ:

Криницький Олександр Миколайовий, представник Уповноваженого у Тернопільській області;

Трінька-Яворська Тетяна Іванівна, головний спеціаліст Відділу сприяння роботі регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини;

Шевченко Уляна Степанівна, представник громадської організації;

Кручова Соломія Михайлівна, представник громадської організації.

ІТТ знаходиться за адресою: вул. Січових Стрільців, 13, м. Тербовля, Тернопільська область.

Відповідно до технічного паспорту ІТТ та Акту комісійного обстеження ізолятора, затвердженого начальником ГУНП в Тернопільській області 30.04.2024, ізолятор має 4 окремі камери та розраховані на одночасне утримання 8 осіб.

З початку 2024 року в ІТТ утримувалось 96 осіб. На момент відвідування в ІТТ утримуваних осіб не було.

Факти заподіяння тілесних ушкоджень чи насильницького заподіяння смерті утриманим в ІТТ особам відсутні.

Камерні приміщення ІТТ обладнані одноярусними ліжками санітарно-гігієнічними приладами, надійно прикріпленими до підлоги столами для приймання їжі, лавами, кнопкою виклику персоналу ізолятора, з метою негайного встановлення контакту, а також можливістю власноручно відкривати вікна для провітрювання (фото 1-3).

В ІТТ утримувані особи забезпечуються триразовим гарячим харчуванням відповідно до Норм харчування осіб, які тримаються в установах виконання покарань, слідчих ізоляторах Державної кримінально-виконавчої служби, ізоляторах тимчасового тримання, приймальниках-розподільниках та інших приймальниках Національної поліції, затверджених постановою Кабінету міністрів України від 16.06.1992 № 336, у вигляді готових страв в реторт-пакетах.

Утримувані особи щоденно виводяться на прогулянки на свіже повітря тривалістю не менше однієї години, забезпечуються посудом, постільною білизною, рушниками, миючими засобами, мають можливість відвідувати душеву, обладнану гарячим водопостачанням.

Необхідно зауважити, що під час відвідування керівництвом ІТТ надавалося необхідне сприяння, забезпечено доступ до службової документації та усіх службових приміщень ІТТ.

Попередні зауваження.

Попереднє відвідування групи НПМ здійснено 15.02.2022. За результатами попереднього відвідування НПМ виявлено порушення та недоліки:

- недотримання норм площі в камерах для затриманих осіб;
- відсутня кімната для побачень;
- камери не облаштовані телевізійними приймачами чи радіоприймачами;
- недотримано права на охорону здоров'я, медичну допомогу;
- неналежне облаштування прогулянкового дворику.

Групою НПМ під час відвідування встановлено, що місце несвободи зазнало суттєвих змін. В результаті проведеного поточного ремонту приміщень ізолятора, умови утримання осіб наближені до європейських вимог, їхній санітарний і технічний стан значно покращився, зокрема: проведено ремонт кімнат для проведення процесуальних дій, для інтерв'ювання, облаштовано кабінет для інспектора з дотримання прав людини, камери обладнано радіоточкою та належним чином ведеться відеоспостереження.

Встановлена в ІТТ система відеоспостереження «Custody Records» забезпечує контроль за процесом поміщення, перебування і діями всіх осіб в ізоляторі.

Серед позитивних здобутків слід зазначити, що згідно Витягу із переліку змін у штатах Національної поліції, затвердженого наказом Національної поліції України від 23.10.2023 № 962 до штату ІТТ введено 4 посади інспектора з дотримання прав людини. На момент відвідування дві посади є заповненими.

Під час візиту Європейського комітету з питань запобігання катуванням чи нелюдському або такому, що принижує гідність, поводженню чи покаранню (далі – Європейський комітет) до України 8 – 21 грудня 2017 року, у доповіді [CPT/Inf (2018) 41], делегація зазначала як позитив наявність у штаті підрозділів поліції спеціально підготовленого «інспектора з дотримання прав людини» (фото 4).

Вище зазначений працівник забезпечить вирішення проблем: незафіксованих затримань і допитів, вільного доступу до адвоката та стане гарантією проти жорстокого поводження із утримуваними.

II. ФАКТИ, ВИЯВЛЕНІ ПІД ЧАС ВІДВІДУВАННЯ

Порушення права на повагу до приватного життя (стаття 8 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод)

1. Під час відвідування приміщень ІТТ групою НПМ встановлено, що обшуки затриманих осіб проводяться у кімнаті для проведення процесуальних дій. Зазначена вище кімната, обладнана засобами відеоспостереження, відеозаписи яких виводяться на монітор інспектора-чергового ІТТ (фото 5, 6).

У зв'язку з вище зазначеним, при проведенні повного огляду затриманих у приміщенні процесуальних дій не забезпечується право на приватність утримуваної особи, чим порушується пункт 6 розділу II Інструкції про порядок використання засобів відеоспостереження в ізоляторах тимчасового тримання Національної поліції України, затвердженої наказом Міністерства внутрішніх справ України від 25.09.2023 № 777.

Окрім цього, порушення вимог статті 8 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод під час проведення обшуків із порушенням принципу приватності уже було приводом до подання заяви до Європейського суду з прав людини у справі «Wainwright v. the United Kingdom» (заява № 12350/04 від 26.09.2006).

Порушення права на гідні умови тримання (статті 8 Європейської конвенції з прав людини, стаття 25 Загальної декларації прав людини).

2. У порушення вимог пункту 4 частини 2 розділу III «Структура приміщень ІТТ» Інструкції із забезпечення режиму тримання та охорони осіб, які утримуються в ізоляторах тимчасового тримання Національної поліції України, затвердженої наказом Міністерства внутрішніх справ України від 25.09.2023 № 777 в ІТТ не обладнано кімнату для конфіденційного побачення із захисником.

Порушення права осіб з інвалідністю, (передбачені Конвенцією про права осіб з інвалідністю, ратифікованою Законом України №1767-VI від 16.12.2009).

3. У порушення вимог ДБН України В.2.2-40:2018 «Будинки і споруди «Інклюзивність будівель і споруд» вхід до ІТТ, камерні та санітарно-гігієнічні приміщення ІТТ не пристосовані для маломобільних груп населення (фото 7).

Така ситуація може призвести до чергових заяв проти України до Європейського суду з прав людини про порушення статті 3 Конвенції та призначення виплат значної суми коштів, як моральної компенсації за моральну шкоду.

III. РЕКОМЕНДАЦІЇ

1. Головному управлінню Національної поліції в Тернопільській області, ізолятору тимчасового тримання № 3 Головного управління Національної поліції в Тернопільській області:

- 1.1. обладнати кімнату для конфіденційного побачення із захисником;
- 1.2. забезпечити доступність приміщень ізолятора для потреб маломобільних груп населення відповідно до вимог ДБН України В.2.2-40:2018 «Будинки і споруди «Інклюзивність будівель і споруд».

До звіту додаються наступні документи та матеріали:

1. Фотоматеріали, отримані за результатами відвідування на 3 арк.

**Керівник групи НПМ
Головний спеціаліст Відділу
сприяння роботі регіональних
представництв Секретаріату
Уповноваженого Верховної
Ради України з прав людини**

Тетяна Трінька-Яворська

Фотоматеріали

Фото 1

Фото 2

Фото 3

Фото 4

Фото 5

Фото 6

Фото 7

